

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

JEZYK POLSKI

Uczeń otrzymuje oceny za :

- odpowiedź ustną oraz syntetyzującą odpowiedź ustną w formie maturalnej,
- pisemne prace klasowe (co najmniej 2 w semestrze) i domowe , pisemne prace o charakterze maturalnym będące badaniem wyników nauczania (z odrębnymi ocenami za obie części arkusza).
- kartkówki i sprawdziany diagnozujące stan posiadanej wiedzy a także znajomość lektur,
- testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem,
- sprawdziany ortograficzne,
- wartość prowadzonych notatek w zeszycie,
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości (np. referat, projekt inscenizacji, elementy wykładu),
- aktywność na lekcjach,
- recytację wybranych tekstów.

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń potrafi:

Wiadomości

- przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
- określić ramy chronologiczne omawianych epok;
- objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich;
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
- wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki;
- wskazać cechy prądów i umysłowych i artystycznych;
- posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
- wykazać się znajomością lektur obowiązkowych,

Umiejętności

- określić tematykę i problematykę omówionych utworów;
- rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
- scharakteryzować bohaterów literackich;
- przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób;
- umiejętnie przywoływać cytaty z tekstów literackich do wypowiedzi własnych

Na ocenę **dostateczną** uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą , a ponadto:

Wiadomości

- wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć;
- wskazać podstawowe cechy gatunków;
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
- wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi;

Umiejętności

- opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów;
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach , odwołując się do omówionych utworów literackich;
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok;
- prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu;
- podejmować próby włączenia się do dyskusji.

Na ocenę **dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

Umiejętności

- wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok;
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- wskazać dominantę kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;
- zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce;
- formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia;
- ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;
- komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany;
- wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym i ortograficznym.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

Wiadomości

- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;
- przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów;

Umiejętności

- wykazać się umiejętnością swobodnego posługiwania się cytatami;
- wyjaśnić funkcje motywów i symboli kulturowych w poznanych utworach

literackich;

- rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie;
 - formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
 - samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych (i pisemnych) materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki;
 - dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką;
 - rozpoznawać przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne);
 - dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki(w tym tekstu lit.) , ze wskazaniem funkcji środków specyficznych dla danej dziedziny sztuki;
 - wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną;
 - odwoływać się do opinii autorytetów (sądy historyków literatury, myśli filozofów...)
- dla obrony własnego stanowiska;
- dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki;
 - dokonać syntezy twórczości literackiej(epoki, autora, prądu);
 - dokonać pisemnej parafrazy i stylizacji literackiej tekstu.

Na ocenę celującą uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą , a ponadto:

- prezentując swoje poglądy, umiejętnie posługiwać się wiedzą spoza programu szkolnego, świadczącą o dużej erudycji;
- formułować wnioski dojrzałe , wnikliwe;
- stawiać hipotezy badawcze;
- polemizować , by obronić własne stanowisko, szukając wciąż nowych argumentów;
- integrować treści z szeroko pojętej humanistyki.

Prace domowe i klasowe : sposoby sprawdzania stopnia realizacji wymagań

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń powinien:

- zrozumieć temat pracy;
- znaleźć argumenty uzasadniające tezę,
- zachować trójdzielność kompozycyjną;
- wprowadzić do pracy cytaty z utworów;
- napisać pracę językiem komunikatywnym, unikając błędów ortograficznych.

Na ocenę **dostateczną** uczeń powinien:

- zaprezentować własną koncepcję rozwinięcia tematu;
- podjąć próbę skomponowania pracy w sposób zamierzony i nieschematyczny;
- zadbać o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;

Na ocenę **dobrą** uczeń powinien:

- w funkcji argumentacyjnej właściwie wykorzystać materiał literacki i historycznoliteracki;
- umiejętnie łączyć poszczególne części pracy tak, by jej tekst był spójny;
- stosować urozmaiconą leksykę (bogate słownictwo) i składnię (różne typy zdań);
- sięgać do różnych źródeł wiedzy, cytować badaczy literatury;
- sporządzić bibliografię;
- zadbać o poprawność i jednorodność stylu;

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń powinien:

- pamiętać o oryginalnym zamyśle kompozycyjnym;
- zadbać o szczególnie klarowną koncepcję rozwinięcia zasugerowanych przez temat problemów;
- w budowaniu argumentacji wykorzystać materiał literacki., historycznoliteracki czy kulturowy;
- umieścić w rozprawce własne przemyślane sądy wartościujące i uogólniające, umiejętnie skonfrontować je z sądami badaczy literatury;
- zadbać o poprawność frazeologiczną i fleksyjną;
- posłużyć się żywym stylem i bogatą leksyką;

Na ocenę celującą uczeń powinien:

- w toku argumentacyjnym wykorzystać materiał wykraczający poza treści programowe;
- wykazać się oryginalnością ujęcia tematu;
- umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem;
- sporządzić dokładne przypisy.

Ocenianie prac klasowych, sprawdzianów i testów wiadomości

Według punktacji podawanej przy każdym teście.

- a. -Wszystkie prace pisemne ucznia są przechowywane przez nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne do końca roku szkolnego, tj. do dnia 31 sierpnia.
- b. - Oryginały prac pisemnych mogą być udostępnione do wglądu rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia na ich życzenie, podczas zebrań rodziców lub indywidualnych konsultacji, w siedzibie szkoły. Określonych przez nauczyciela prac pisemnych nie powinno się wynosić do domu, kopiować i fotografować.
- c. - Jeśli praca pisemna zawiera tylko odpowiedzi ucznia, należy do niej dołączyć zestaw pytań (zadań)
- d. -Wskazane jest, aby udostępnienia pracy dokonał nauczyciel, który te prace oceniał, a jeśli jest to niemożliwe, upoważniony przez niego nauczyciel lub dyrektor szkoły
- e. - Na prośbę rodziców (opiekunów prawnych) nauczyciel ustalający ocenę pracy powinien ją uzasadnić. Uzasadnienie może mieć formę ustną lub pisemną.
- f. – Omawianie prac pisemnych odbywa się na lekcji, na której nauczyciel udostępnia uczniowi jego pracę, przypomina kryteria oceniania, charakteryzuje wyniki klasy, kategoryzuje błędy, wskazuje właściwe odpowiedzi, a w indywidualnych rozmowach z poszczególnymi uczniami wskazuje na pozytywne aspekty pracy i popełnione błędy oraz sposoby ich poprawy.

Ocenianie notatek w zeszycie przedmiotowym

- systematyczność : wszystkie tematy, wraz ze stosownymi treściami są odnotowane,
- rzetelność : zawierają informacje podane na lekcjach lub w zalecanym fragmencie podręcznika czy opracowania,
- konkretność i jasność zapisu,

- ewentualne wprowadzanie własnych refleksji (dygresji, pytań).

Otrzymane oceny mają różną wagę:

I. kartkówki, odpowiedzi ustne, praca na lekcji, prace długoterminowe, zadania domowe, prezentacje ustne, aktywność, praca w grupach, recytacje, prowadzenie notatek w zeszytach,

II. prace klasowe, testy, sprawdziany, sprawdziany powtórzeniowe w postaci maturalnej(matura próbna - z wyłączeniem matury próbnej zewnętrznej), syntetyzujące odpowiedzi ustne.

Ocena wyniku ze stopnia realizacji powyższych kryteriów.

Kryteria oceniania odpowiedzi ustnej:

- a) celujący: pełna, bezbłędna i erudycyjna odpowiedź zawierająca treści pozaprogramowe, dalsze wymogi – jak na ocenę bardzo dobrą,
- b) bardzo dobry: pełna, bezbłędna odpowiedź pod względem merytorycznym, trójdzielna kompozycja wypowiedzi, dojrzałość sądów, pod względem językowym wypowiedź swobodna, sprawna językowo i z bogatym słownictwem,
- c) dobry: odpowiedź poprawna i spójna logicznie, dopuszczalne usterki merytoryczne, widoczna próba samodzielnego formułowania wniosków i ocen, styl poprawny, dopasowany do sytuacji danej wypowiedzi, dopuszczalne drobne błędy językowe,
- d) dostateczny: powierzchowna odpowiedź, dopuszczalne nieliczne błędy rzeczowe, dopuszczalne zakłócenia w kompozycji i spójności wypowiedzi, odtwórcze myślenie i wnioskowanie, styl ogólnie poprawny, błędy językowe, dopuszczalna pomoc nauczyciela,
- e) dopuszczający: nieporadne formułowanie odpowiedzi, brak spójności, chaotyczność, błędy językowe, ubogie słownictwo przy zachowaniu komunikatywności języka wypowiedzi,
- f) niedostateczny: wypowiedź nie spełnia danych kryteriów.

Niezaliczenie sprawdzianu (w tym sprawdzenia znajomości lektury) w wyznaczonym przez nauczyciela terminie skutkuje oceną niedostateczną z tej formy sprawdzenia wiadomości.

Uczeń, który podczas pracy klasowej korzysta z niedozwolonych form pomocy, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów:

- oceny osiągnięć uczniów są na bieżąco odnotowane w dzienniku elektronicznym i w ten sposób udostępniane uczniom oraz ich rodzicom,
- nauczyciel gromadzi wszystkie prace kontrolne, które są udostępniane do wglądu uczniowi i jego rodzicom. Prac klasowych, sprawdzianów, próbnych prac maturalnych nie wydaje się z możliwością wyniesienia ich do domu, kopiowania i fotografowania.

